

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

THAILAND PROFESSIONAL QUALIFICATION INSTITUTE
(PUBLIC ORGANIZATION)

สคช.เชี่ยวชาญ สานสร้างมาตรฐานอาชีพ

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

(องค์การมหาชน) หรือ สกช.

Thailand Professional Qualification Institute (Public Organization) – TPQI

เป็นองค์การมหาชนภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี ที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา “จัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ(องค์การมหาชน)พ.ศ. 2554” มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2554 โดยวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนากำลังคนด้วยระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ทำหน้าที่หลักคือ

1. ศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ
2. สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ
3. ให้การรับรององค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ
4. ติดตามและประเมินผลองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ และส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการเผยแพร่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพ

ทั้งนี้สถาบันฯ ได้ดำเนินงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องตามความต้องการของภาคเอกชนโดยมีเป้าหมายในการขับเคลื่อน ประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านการพัฒนากำลังคนของประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและทิศทางเศรษฐกิจโดยใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงสมรรถนะของคนในชาติ ไปสู่สมรรถนะสากล นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศอย่างยั่งยืน

คุณวุฒิวิชาชีพคือการให้การรับรองสมรรถนะของผู้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยคุณวุฒิวิชาชีพจะถูกแบ่งเป็นระดับชั้นต่างๆ ในกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ มีความสอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF : National Qualification Framework) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRF : Asean Qualification Referencing Framework) โดยสถาบันฯ ได้ร่วมกับผู้ประกอบการในสาขาอาชีพต่างๆ ในการพิจารณา กำหนดระดับของคุณวุฒิวิชาชีพไว้ตั้งแต่ระดับชั้นที่ 1- 8 ดังนี้

ชั้น

1

ผู้มีสมรรถนะปฏิบัติงานประจำขั้นพื้นฐาน

ชั้น

2

ผู้มีสมรรถนะฝีมือในงานอาชีพ

ชั้น

3

ผู้มีสมรรถนะทางเทคนิคในการประยุกต์หลักการ

ชั้น

4

ผู้มีสมรรถนะทางเทคนิคครอบคลุมงานอาชีพ

ชั้น

5

ผู้มีสมรรถนะทางเทคนิคและการจัดการ

ชั้น

6

ผู้มีสมรรถนะในการจัดการและวางแผน

ชั้น

7

ผู้มีสมรรถนะในการบริหารนโยบาย

ชั้น

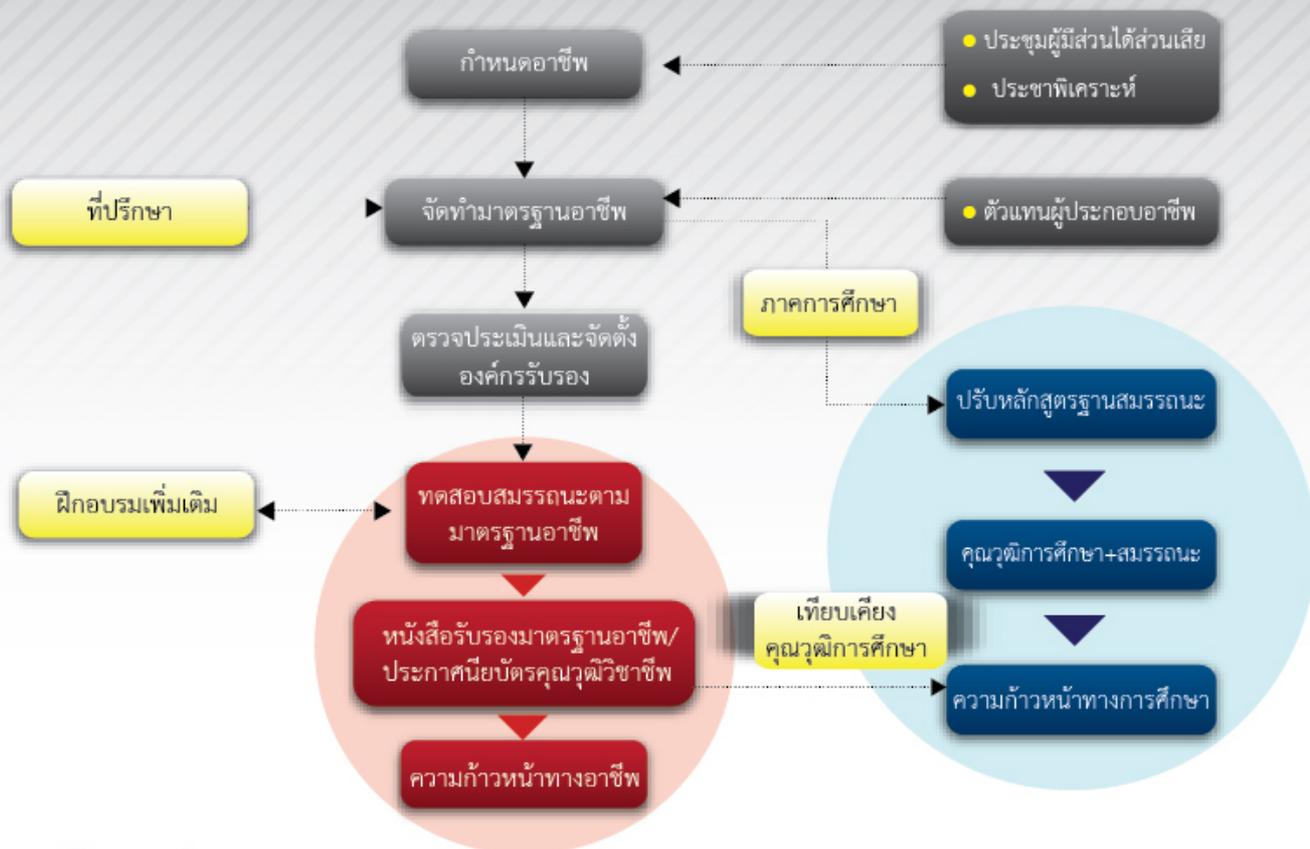
8

ผู้มีสมรรถนะในการสร้างสรรค์องค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่

องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ

ถือเป็นองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่ประเมินสมรรถนะของบุคคลในแต่ละสาขาวิชาชีพ สถาบันฯได้ให้การรับรององค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกภูมิภาค ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการออกหนังสือรับรององค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพของสถาบัน ทั้งนี้สถาบันยังร่วมมือกับสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสไอ (Management System Certification Institute (Thailand) หรือ MASCI) ในการฝึกอบรมบุคลากรภายในองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะฯ ให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรรับรองตามมาตรฐานสากลและให้การสนับสนุน ส่งเสริม องค์กรที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปสู่มาตรฐานสากล ISO 17024 ในอนาคตต่อไป

กระบวนการจัดทำมาตรฐานอาชีพ

ประโยชน์ของการมีคุณวุฒิวิชาชีพ

คุณวุฒิวิชาชีพกับประเทศไทย

- สถาบันฯ ยังคำนึงถึงการสร้างโอกาสในตลาดงานอาเซียนและต่างประเทศให้กับผู้ประกอบการอาชีพไทย จึงได้จัดทำมาตรฐานอาชีพที่สามารถเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล โดยนำมาตรฐานอาชีพที่ถูกจัดทำขึ้นในกลุ่มอุตสาหกรรมและสาขาอาชีพต่างๆ ไปเทียบเคียงกับมาตรฐานของกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียนและในระดับสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกรณีที่ผู้ประกอบการอาชีพต้องมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่สากล
- เพื่อสร้างโอกาสให้กับบุคลากรที่มีสมรรถนะวิชาชีพทั้งที่มีคุณวุฒิการศึกษาและไม่มีคุณวุฒิการศึกษาในการพัฒนาตนเองให้ได้การรับรองตามมาตรฐานอาชีพและรู้เส้นทางอาชีพ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีสมรรถนะตรงตามที่ต้องการรวมทั้งเป็นที่ยอมรับในการไปทำงานต่างประเทศอันเป็นการยกระดับและพัฒนาฝีมือบุคลากรของไทยให้มีคุณภาพมาตรฐานรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนและจะนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนค่านิยมในการศึกษาของไทย นักเรียน นักศึกษาจะหันมาเรียนในสายอาชีพมากขึ้น เพื่อให้มีวิชาชีพและสามารถประกอบอาชีพให้เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ และตลาดแรงงานสากลมากขึ้น
- ช่วยสนับสนุนกำลังคนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในประเทศเพื่อรองรับเข้าสู่ระบบประชาคมอาเซียน

คุณวุฒิวิชาชีพกับผู้ประกอบการอาชีพ

- ได้มีระบบรับรองความสามารถ ตามมาตรฐานอาชีพของตนเอง
- เป็นเครื่องมือในการเป็นศูนย์รวมความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมของวิชาชีพโดยกำหนดเป็นมาตรฐานอาชีพให้มีความทันสมัยและส่งต่อให้คนรุ่นหลังต่อไปที่จะเข้ามาประกอบอาชีพเดียวกัน
- ได้มีองค์กรวิชาชีพที่เป็นทางการ ที่จะเป็นหน่วยงานที่ให้การรับรองและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน
- เป็นการรับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพอันเป็นบันไดสู่ความก้าวหน้าของผู้ประกอบอาชีพที่มีสมรรถนะทั้งที่มีคุณวุฒิการศึกษาและไม่มีคุณวุฒิการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองตามเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

คุณวุฒิวิชาชีพกับผู้ประกอบการ

- ได้บุคลากรที่มีสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการเพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องกำลังคนขาดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ในแต่ละระดับชั้นหรือตำแหน่งงาน
- สามารถพิจารณาคัดเลือกบุคลากรจากประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพและหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพประกอบการพิจารณาคุณวุฒิการศึกษาเพียงอย่างเดียว
- ช่วยลดต้นทุนในส่วนของการฝึกอบรมพนักงานและเพิ่มอัตราผลผลิต ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดสูงขึ้น

คุณวุฒิวิชาชีพกับสถาบันการศึกษา

- ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมการศึกษาจากเดิมที่ให้ความสำคัญกับวุฒิปริญญา จนทำให้แรงงานที่จบปริญญาล้นตลาดในขณะที่แรงงานสายอาชีพขาดแคลนซึ่งจะทำให้คนหันกลับมาให้ความสำคัญกับการเรียนสายอาชีพมากขึ้น เนื่องจากสามารถใช้สมรรถนะในวิชาชีพของตนไปทำงานสร้างรายได้ที่เป็นไปตามสมรรถนะทันที
- สถาบันฯ จะนำส่งมาตรฐานอาชีพที่แล้วเสร็จให้กับสถาบันการศึกษา เพื่อนำไปใช้ปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) ซึ่งจะทำให้การผลิตกำลังคนของประเทศ สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

สถาบันฯ ได้ดำเนินโครงการจัดทำมาตรฐานอาชีพ ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมาและกำลังดำเนินการจัดทำมาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพต่างๆ ดังนี้

สาขาวิชาชีพที่ได้จัดทำมาตรฐานอาชีพแล้วเสร็จ

- สาขาวิชาชีพก่อสร้าง • สาขาวิชาชีพการกีฬา • สาขาวิชาชีพการเชื่อม • สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร • สาขาวิชาชีพการบิน • สาขาวิชาชีพการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม • สาขาวิชาชีพออกแบบแฟชั่น • สาขาวิชาชีพกิจกรรมบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย (ยกเว้นกิจกรรมด้านกีฬา) • สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม • สาขาวิชาชีพขนส่งชุมชน
- สาขาวิชาชีพเซรามิกส์และเครื่องเคลือบ • สาขาวิชาชีพธุรกิจจัดดอกไม้ • สาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และดิจิทัลคอนเทนต์ • สาขาวิชาชีพค้าปลีก • สาขาวิชาชีพธุรกิจภาพถ่าย • สาขาวิชาชีพธุรกิจรักษาความปลอดภัย • สาขาวิชาชีพธุรกิจเสริมสวย • สาขาวิชาชีพธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์ • สาขาวิชาชีพธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ • สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา
- สาขาวิชาชีพบริการทางการเงิน • สาขาวิชาชีพบริการยานยนต์ • สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ
- สาขาวิชาชีพบริหารงานบุคคล • สาขาวิชาชีพบริหารทรัพย์สิน • สาขาวิชาชีพผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์
- สาขาวิชาชีพสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม • สาขาวิชาชีพภาษาต่างประเทศและล่ามแปล • สาขาวิชาชีพมาตรวิทยา • สาขาวิชาชีพแมคคาทรอนิกส์ • สาขาวิชาชีพรถไฟความเร็วสูงและระบบราง
- สาขาวิชาชีพโลจิสติกส์ • สาขาวิชาชีพอนุรักษ์พื้นบ้านและศิลปหัตถกรรม • สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมการผลิตแม่พิมพ์ • สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมการพิมพ์ • สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมี • สาขาวิชาชีพธุรกิจการทำความสะอาด • สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน

- สาขาวิชาชีพรูทกิจทดสอบและตรวจสอบ
- สาขาวิชาชีพรูทกิจวิศวกรรมชีวการแพทย์
- สาขาวิชาชีพรูทกิจสิ่งแวดล้อมและสารอันตราย
- สาขาวิชาชีพรูทกิจการออกแบบผลิตภัณฑ์
- สาขาวิชาชีพรูทกิจการผังเมือง
- สาขาวิชาชีพรูทกิจการเดินเรือ
- สาขาวิชาชีพรูทกิจดนตรี
- สาขาวิชาชีพรูทกิจความปลอดภัยในการทำงาน
- สาขาวิชาชีพรูทกิจอุตสาหกรรมพลาสติก
- สาขาวิชาชีพรูทกิจสาธารณสุขปศุสัตว์และบริการสาธารณสุข
- สาขาวิชาชีพรูทกิจไฟฟ้า
- สาขาวิชาชีพรูทกิจจัดการพื้นที่สีเขียว
- สาขาวิชาชีพรูทกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์
- สาขาวิชาชีพรูทกิจศิลปะการแสดงและการบันเทิง
- สาขาวิชาชีพรูทกิจบริการวิจัยและสำรวจความคิดเห็น
- สาขาวิชาชีพรูทกิจประกัน
- สาขาวิชาชีพรูทกิจเทคโนโลยีชีวภาพ
- สาขาวิชาชีพรูทกิจอัญมณีและการทำเครื่องประดับ
- สาขาวิชาชีพรูทกิจอาหาร
- สาขาวิชาชีพรูทกิจอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรกลและโลหะการ
- สาขาวิชาชีพรูทกิจอุตสาหกรรมผลิตและแปรรูปเหล็ก
- สาขาวิชาชีพรูทกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- สาขาวิชาชีพรูทกิจบริการดูแลสัตว์เลี้ยง
- สาขาวิชาชีพรูทกิจจัดประชุมและนิทรรศการ

สาขาวิชาชีพที่อยู่ในระหว่างจัดทำมาตรฐานอาชีพ

- สาขาวิชาชีพรูทกิจการสื่อสารและสื่อสารมวลชน

ระบบฐานข้อมูลคุณวุฒิวิชาชีพ

ระบบฐานข้อมูลคุณวุฒิวิชาชีพถูกพัฒนาขึ้นโดยมีจุดประสงค์ในการส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยเป็นแหล่งให้บริการด้านข้อมูลที่น่าสนใจผ่านนวัตกรรมบริการ สามารถให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับความชำนาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล

เพื่อให้สอดคล้องกับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ต้องการความรวดเร็วฉับไวและแม่นยำ ระบบฐานข้อมูลคุณวุฒิวิชาชีพจะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยสามารถแสดงศักยภาพอันเข้มแข็งเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากทางเว็บไซต์ www.tpqi.go.th

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

Thailand Professional Qualification Institute (Public Organization)

ชั้น 14 อาคารพีร์ล แบงก์ค็อก
1177 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

14th Fl., Pearl Bangkok
1177 Phaholyothin Rd.,
Phayathai, Bangkok 10400

www.tpqi.go.th
Tel : 02-035-4900
Fax : 02-035-4928

 สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

 Call center 063-373-3926